СИЛВИЯ ДРАЙЧЕВА

Директор от 1998 г. до 2014 г.

Кое е общото – повтарящото се, непреходното в развитието на гимназията през целия период на съществуването й?

ЕГ е основана през 1970г., като тогава дори не е имала име и статут, но идеята, заложена още при създаването на тези първи четири паралелки, е същата, която обуславя съществуването на гимназията и днес, а именно – обучение на учениците на ниво, свободно владеене на два чужди езика и сериозно и задълбочено обучение по всички общообразователни предмети.

И ако високите резултати и отличната реализация на учениците, завършили гимназията е повтарящ се и закономерен факт, който може да се измери, да влезе в статистика, то има нещо друго, което е неуловимо на пръв поглед, но непреходно през всичките години на съществуване на гимназията – неповторимият дух, атмосферата, сътворени от оригиналното преплитане на традиционните ценности в българското образование с модерните, нестандартни методи, привнесени с чуждите учебници и учителите чужденци.

Този дух, често окачествяван като неповторим и своеобразен, е познат единствено на учителите и учениците, преминали през класните стаи на това заведение; приели го, развили го, завещали го на следващите поколения, другите, за съжаление, не могат да го разберат.

Госпожо Драйчева, Вие много млада сте заели този много отговорен пост, каква беше вътрешната Ви мотивация, за да го приемете? Какво е предизвикателството да сте директор, а не преподавател по език например /а Вие владеете няколко езика/?

Вярно е, че за човек без особено голям житейски опит е много по-трудно да взема решения, отнасящи се до много хора, но аз познавах училището, тъй като съм завършила ЕГ – тогава ГПЧЕ”Анри Барбюс”, познавах и себе си.

В момента, когато реших да се кандидатирам, работех като експерт “Чуждоезиково обучение” към Регионален инспекторат по образованието в град Враца вече четири години. Работата ми беше по-скоро административна, бях се отдалечила от реалните проблеми в системата и донякъде се чувствах неактивен фактор – просто регистратор на някакви факти – без реална власт и механизми за въздействие. А аз кипях от енергия, исках да променям, да решавам, да нося истинска отговорност, да правя нещо, което ще засяга много хора и ще бъде за доброто на всички. Оказа се много по-трудно – трябваше да намеря пътя, който води към моите представи и желания от позицията на хората, които не искаха да се променят, не съдействаха, не разбираха моите въжделения да превърна гимназията в най-елитното училище в региона, с всичко което означава това – адекватни учебни планове, отговарящи на изискванията на обществото, добре

квалифицирани и дисциплинирани учители по всички предмети, които милеят за училището, като възрожденците, за добре подбрани ученици с дълбока вътрешна мотивация за учене и чувство за принадлежност към една уникална културна общност, отлична материална база и много други всичко това в условията на пълна деструкция в обществото и засилваща се деградация на човешките ценности. Не закъсня и мизерията в материален аспект. Та предизвикателството да буташ камъка на съзиданието нагоре, когато всички и всичко се търкалят по неумолимото и удобно надолнище, беше наистина несравнимо с това да стоиш в класната стая и да преподаваш това, което знаеш. Сега, когато гимназията е със стабилен авторитет, добре изграден учителски състав, безусловен интерес към предлаганите профили и е постигнат прием на ученици в 7/седем/ паралелки, срещу 4/четири/, когато постъпих в училището, подобряваща се материално-техническа база, вече рядко си спомням за многобройните трудности, сълзите, безсънните нощи, защото децата заслужават всички усилия. Продължавам да гледам далеч напред.

Едно училище функционира като един сложен механизъм с необходим синхрон между учители и ученици. Как успявате да го постигнете?

Новата организация на обществото набра скорост и може би заради присъединяването на България към Европейския съюз се създадоха много от необходимия набор закони, наредби и правилници, които многостранно да регулират отделните системи. Образованието традиционно е консервативна система, но след 15 години то се управлява по съвсем различен начин и след много проби и грешки сега разполага със сравнително добре разработена нормативна уредба /друг е въпросът, че много от регламентираните правила не се спазват – като държавни зрелостни изпити, забрана за учениците да употребяват алкохол и да пушат или не се използват дадените от закона правомощия на по-нискостоящите структури, свикнали с години да бъдат дирижирани “отгоре”/. Парадоксално е, че в момента в България законовата уредба изпреварва практиката, т.е. готовността на хората да живеят по нови правила. В нормално развиващите се страни е обратното – реалният живот изпреварва нормативната уредба и провокира промените в нея, след като практиката го изисква. Затова като владее добре нормативната уредба, механизмите за нейното прилагане, притежава някои лични качества на лидер, дипломат, психолог добрият ръководител успява да постави отделните участници на правилното място и да очаква от тях адекватно поведение, с цел осигуряване на хармония при функционирането на системата училище. Когато нещата вървят гладко, това означава, че са направени най-много и правилни усилия и обратното.

Кога един директор може да каже, че е изпълнил успешно мисията си на учител, възпитател и администратор?

Мисията е изпълнена успешно, когато от формален лидер се превърне в неформален. Когато хората казват “тя е на мястото си”.

Случвало ли Ви се е някой да Ви нарече “тесногръд администратор” и как бихте се почувствали при такъв укор?

Не. Известна съм с нестандартното си мислене, оригинални идеи, принципна добронамереност, разкрепостено отношение към отделните прояви на ограниченост и човешка простота. Това е най-неподходящото определение за мен, а и никой не ме е наричал така досега.

Езиковата подготовка на завършващите випуски отговаря ли на нуждите на пазара от този вид услуга и какви специалисти излизат от ЕГ?

През последните 5-6 години езиковата гимназия върви смело напред, явно сме открили рецептата на успеха. Приемът всяка година е изпълнен на 100%, а броят на учащите се никога не е бил толкова голям – 791 ученика. Чуждоезиковият профил и съответните профилиращи предмети са в унисон с мисията и визията на учебното заведение и отговарят на нуждите на обществото. Учениците получават не само отлична подготовка по първия чужд език, но и по втори, както и по всички общообразователни предмети. Факт е високия процент приети във ВУЗ /всъщност само единици не кандидатстват или не са приети/. Допълнително основание да вярваме, че сме на прав път е фактът, че ученици от други гимназии и СОУ полагат приравнителни изпити за получаване на удостоверение за владеене на чужд език.

Колко от учениците Ви се завръщат като учители?

В момента работим 14 души, възпитаници на гимназията от различни периоди, специалисти в различни области и на различни длъжности.

Към кого сте по-взискателна – към учителите или към учениците?

Надявам се да съм взискателна към всички – добрият синхрон се получава, когато всички страни в процеса играят своята адекватна роля, но може би съм малко по-толерантна към грешките на учениците – все пак те са във възрастта на изграждане на личността си и грешки неминуемо се допускат.

Учителският труд може ли да има творчески характер и в какво се изразява евентуално?

Учителският труд е изключително творчески и, тъй като това не се отдава на всеки, има по-добри и по-лоши учители. Учителят е режисьорът на всеки час и тъй като актьорският състав е различен всеки път, той трябва да бъде много умен, за да е успешен часа. В същото време играе и главната роля и е жури, което оценява работата на всеки – знанието по специалността трябва да бъде стабилно, добре структурирано в съзнанието му /учителят не трябва да учи уроците си с учениците/, за да може да отприщи творческата си енергия и да бъде полезен. Образованият учител и в същото време отличен методик и оригинална личност е всъщност т.н. “Добър учител”, когото вие разпознавате.

Руският педагог Калинин казва, че "учителят е не само учител, но и ученик". Как да го разбираме?

Калинин е много прав – човек се учи цял живот, а когато си сред млади и интересни хора не може да не се учиш от тях. Всяко ново поколение е стъпка напред в прогреса на човечеството.

От 1995г. училището е преименувано от "Анри Барбюс" в "Йоан Екзарх". Споделете успехите на този етап и бъдещето на гимназията.

Всъщност аз поех училището от лятото на 1998г. Предишните три години явно са били доста критични, тъй като приемът на ученици беше сведен до 4 паралелки и бяха изгубени не просто профили, а езици – през различни години – немски, испански и френски. Загубата на профила "Чужд език" е тежък удар върху авторитета на гимназията и заплаха за по-нататъшното й съществуване. Компромисно решение за излизане от кризата беше въвеждането на профил "География" с интензивно изучаване на френски език и профил "Български език и литература" с интензивно изучаване на испански език. В годината на 30 годишния си юбилей /2000 г./ в гимназията беше възстановен профил "Чуждоезиков" за всички приети ученици и първи профилиращи предмети бяха английски, немски, испански и френски, т.е. можеше да се каже, че гимназията излиза от черния си период и очертава пътя към своето сигурно бъдеще.

Създадените учебни планове, избраните учебни програми, структурата на учителския колектив, механизмите на управление и организация на училищната система, уникалния метод на интензивно изучаване на чужд език, който се превърна в модел за други видове училища, непознат в тяхната практика преди, всичко това, заедно и поотделно, обуславя успехите на гимназията сега и е гаранция за утре. Най-големият успех, който никой не може да подложи на контестация е, че за 5 години ние превръщаме децата в добре образовани и културни млади хора, които успяват да се реализират на всички поприща.